

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

614.84

Szerző

Cím A nagy katasztrófa után.

Idő

"1903"

Forrás:

Budapesti hírlap.

Személy

Bp.

1903 VIII/31

Helyszám

(Köt. v. füz.)

A nagy katasztrófa után.

Budapest, aug. 30.

(Saját tudósítónktól.) Ma egész nap egy lélek sem járt a Párisi Áruház romjai közt, a munkában szünetet tartó vasárnap meghozta az első nyugalmas napot a katasztrófa épületében. Még szombat éjszaka elkészültek a kerepesi-úti építő-állvánnyal s ma már megindult a rendes forgalom a leégett ház előtt; a villamos is már mindkét sínpáron közlekedik. A némán álló romoknak azért egész nap akadt nagy nézőközönsége; a ki arra jár, mind megáll pár pillanatra s ma, egy hét múlva is élénk szörnyűködéssel beszél az emberek egymásnak a szerencsétlenség részleteit. Holnap ismét megszállja a nyugsgő napszámosnép a házat és megépítik a Klauzál-utcai állványt. Ha ezzel is elkészültek, megkezdődik a helyiségek belső kitakarítása, a mikor ki fog tudódni, bennégték-e emberek a házban, vagy sem. Eddig a romok közt nem találtak holttestet, a minapi leletről is tudvalevően kiderült, hogy nem lábszárcsont, hanem karosszék lába volt. Eltüntet sem jelentettek be máig többet a rendőrségen Reichner Simonon kívül.

Erről az egy eltűntről érdekes jelentést tett Szirmay rendőrkapitánynak Déghy Ödön banktisztviselő. Déghy is segítette a mentőponyvát tartani s látta, a mint egy vörös szakállas, alacsony ember, a kinek szeméyleírása teljesen ráillik Reichnerre, kifutott az égő házból a kerepesi-úti kapun. A mikor a kimenukült ember az utcára ért, újra megfordult s dult arccal a tűzbe akart szaladni. Egy tüzlőtő megakadályozta ebben s kituszkolta az örjngő embert a ház előtti térségről a tömeg közé. Déghynek az a meggyőződése, hogy ez az ember Reichner volt, a ki a nagy ijedtségtől megőrült; Reichnerről a főnöke, Goldberger Sándor kijelentette, hogy már előbb is kissé eszelős volt.

Déghy Ödön vallomása alapján a rendőrség intézkedett, hogy az elüljáróságok országsszerte ügyeljenek az összefogdosott futóbolondokra, vajjon nincs-e köztük Reichner Simon.

Szombat éjszaka, a mikor a Keszler dr. épen maradt butorát szállították le a leégett ház harmadik emeletéről, az ügyvéd lakásában huszárkardot találtak. A kard ugy került a lakásba, hogy a távollevő Keszlerék cselédjénél ottjárt egy huszár ismerőse, a ki a konyhában hagyta a kardját s még a tűz keletkezése előtt lement a leánnyal az utcára beszélgetni, a hová a huszár egy földije hívta le őket. A mikor a tűz hirtelen kigyuladt, a huszárt a leány már nem engedte a kardjáért fölfutni s így maradt a kard a lakásban.

A Rókus-kórházban már csak négy sebesültje van a katasztrófának. Glück Sándor és Mátyás Gizella állapota teljesen jó, Korbényi Emma pedig már csak a házikisasszonyának, Spira Adélnak ápolására van a kórházban. A szerencsétlen fiatal leánynak el is kél minden ápolás: ma délben hirtelen komplikáció történt állapotában s a beteg lázba esett. Laza egész nap tartott és Fischer Aladár dr., a kezelőorvos nem tudja, vajjon megmentheti-e Spira Adél életét, vagy sem. A leányt eddig még nem operálták meg, nincs is szükség operációra s a láz onnan keletkezett, hogy a betegek kórházba járó vendégei, noha a kórház vezetősége szigoruan megtiltotta, agyonzaklatták érdeklődésükkel a leányt. A folytonos beszéd s az édesanyjáért való aggodalom kimerítették a beteg nagy rázkódáson keresztülment szervezetét s most súlyosabb az állapota, mint kezdetben volt.

A katasztrófa egy újabb áldozatának haláláról értesülünk ma. A szomszédos Klauzál-utca 4. számú házban lakott Gyürsánszky Teréz asszony, egy bőrműves felesége, a ki az emberpusztító tűz láttára az

ijedségtől nagybeteg lett. A javakorabeli asszony, a ki azelőtt ép-egészséges volt, folyton lázban feküdt s szombaton meghalt. Holnap, hétfőn délután félnegykor lesz a temetése. Szerencsétlen elhunytát férjén és édesanyján kívül három kis gyermeke gyászolja.

Spira Adél egyik testvére ma elmondotta tudósítónknak, hogy a leégett házban egy héttel a katasztrófa előtt is tűz volt. A kemény gyuladt ki s éppen a Spirák konyhájában csapott ki a láng a kényénylyukon. Spiráné segítségkiáltására sokan futottak össze a házban, megjelent maga Goldberger is, s keményseprőt hozattak, a ki nagy bajjal eloltotta a kemény egész hosszában égő tüzet, veszélyes közelségében a nagy üvegtetős udvari raktárnak. Spiráné tüzlőtőtságot akart hivatni, hogy vizsgálja meg, elmulott-e már a tűz veszedelme, de Goldberger eltérítette a szándékától. Az aggodalom azután sem hagyta el a szerencsétlen véget ért asszonyt s egyre kérte az urát, hogy költözködjének ki a veszedelmes házból.

A katasztrófa sebesültjeiről és kárvallottjairól egyre gondoskodik a jótékonyság. József Agost királyi herceg ma ötszáz koronát küldött Müller Kálmán dr. főrendiházi tagnak, a Rókus-kórház igazgatójának, hogy ossza ki a kórházban fekvő négy betegnek és a megsérült Tóth tüzlőtónak. Mindegyikük száz koronát kapott. Hétfőn, augusztus 31-én az állatkerti Sidosi-cirkusz nagy disz-előadást rendez a Párisi Áruház állástalan alkalmazottai javára. Az Erzsébet-körut 29. számú házában lévő Statisztikai Cimiroda tulajdonosa értesíti a kenyerüket vesztett alkalmazottakat, hogy nála foglalkozást találhatnak.

A Kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete gyűlést tartott ma délelőtt a katasztrófa és a fölmondási idő dolgában. A nagy számban megjelent

zinyomda 1913

tagok többek hozzászólása után elfogadták *Zerkovitz* Emil elnöknek ezt a határozati javaslatát:

Mélyen megrendülve a Párisi Nagy Áruházát ért rettenetes katasztrófán, igaz részvétellel osztozunk azok fájdalmában, kiket a legsúlyosabb gyász ért. A hozzánk legközelebb állók — *Reichner* Simon derék kartársunk, *Blankenberg* Géza, törekvéseink lelkes munkása és *Goldberger* J. eHrrikné főnökné — emlékéket jegyzőkönyvben örökítjük meg és szeretettel kívánjuk sulyosan sebesült kartársainknak mielőbb való teljes fölepülését. Állás nélkül, kenyerükért aggódó kartársainknak baráti készséggel ajánljuk föl kartársi segítségünket nehéz helyzetükben. Az önfeláldozó buzgósággal működött mentőknek, rendőröknek, rendőri tisztviselőknak és katonáknak szívből eredő köszönetünket tolmácsoljuk. Elvárjuk, hogy a katasztrófa tanulságai arra készítetik az államhatalom illetékes ténylezőit, hogy megvalósítva évek hosszú sora óta hangoztatott kívánságainkat, sürgősen intézkednek az iránt, hogy a fölmondási idő szabályozásáról szóló törvényjavaslat mielőbb a törvényhozás elé kerüljön, hogy azoknak történetére való emelésével elégtetés-

sék azoknak az emberi és gazdasági szempontokból egyaránt nagyfontosságú követelményeknek, melyeket mindeddig eredménytelenül hangoztattunk és a melyek megvalósításával kerülhető csak el, hogy az alkalmazottak osztálya mentesítve legyen az emésztő gondok örökös aggodalmától. Egyben sürgősen kérjük az összes üzletek megvizsgálását az életbiztoság szempontjából és ezt a vizsgálatot az iparfelügyelői intézményhez hasonló intézménnyel állandósítani kérjük.

Miután még *Kendel* Miksa, a leégett áruház volt alkalmazottja kartársai nevében köszönetet mondott az egyesület vezetőségének a gyors segítségért, az ország minden részéből és a külföldről érkezett rengeteg részvétnyilatkozatok bejelentésével a gyűlés bevégeződött.

A Párisi Áruház leégése alkalmából vasárnap délelőtt nagy gyűlést tartottak a szociálisták is a Városligetben. A gyűlésen *Deutsch* Jenő elnökölt s *Gárdos* Mariska volt a jegyző. Az első szónok, *Kovács* Alajos a hatóságot hibáztatta az irtó pusztulásért s élesen kikelt a főváros tanácsa, a rendőrség, meg a tűzoltóság ellen. A mikor a klikkek korrupcióját kárhóztatta, a jelenlévő *Tepper* Ignác rendőrfogalmazó többször rendreutasította. A gyűlés elfogadta a következő határozati javaslatot:

A jelenlévők részvételüket fejezik ki az áldozatok hátramaradottjai iránt s kimondják, hogy a katasztrófa a kapitálista termelési rendszer bűnös kapzsiságának következménye, melyet a hatóságok könnyen elháríthattak volna. Elítéli a javaslat a fővárosi klikk-uralmat és korrupciót. A kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyait szabályozó törvény létesítésére országos mozgalmat kell indítani, mert csak e törvény hívja tette szükségessé, hogy a munkájukat veszített kereskedelmi alkalmazottakon lealázó kéregetéssel kell segíteni. A gyűlés megbizza a kereskedelmi alkalmazottak szakegyesületét, hogy e törvény érdekében memorandumot intézzen a parlamenthez s a belügyminisztérium figyelmét hívja föl közegészségi és közbiztosági szempontból a budapesti áruházakra.

Weltner Jakab és *Pfeiffer* ... be-
mind a ketten a szociálista-pártba való belépésre biztatják a kereskedelmi alkalmazottakat.

átadászám

Budapestre vonatkozó

Szerző

Cím

Forrás:

(Hely)

(Idő)